

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

12. september 2024*

Eelotsusetaotlus – Füüsiliste isikute kaitse isikuandmete töötlemisel – Määrus (EL) 2016/679 – Artikli 6 lõike 1 esimese lõigu punktid b, c ja f – Isikuandmete töötlemise seaduslikkus – Töötlemise vajalikkus andmesubjekti osalusel sõlmitud lepingu täitmiseks – Töötlemise vajalikkus vastutava töötleja seadusjärgse kohustuse täitmiseks – Töötlemise vajalikkus vastutava töötleja või kolmanda isiku õigustatud huvide kaitseks – Osi avalikult emiteerinud usaldusühinguna asutatud investeerimisfond – Osaniku taotlus saada usaldushalduse kaudu investeerimisfondis kaudset osalust omavate teiste osanike kontaktandmeid

Liidetud kohtuasjades C-17/22 ja C-18/22,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Amtsgericht Müncheni (Müncheni esimese astme kohus, Saksamaa) 21. detsembri 2021. aasta otsustega esitatud eelotsusetaotlused, mis saabusid Euroopa Kohtusse 7. jaanuaril 2022, menetlustes

HTB Neunte Immobilien Portfolio geschlossene Investment UG & Co. KG

versus

Müller Rechtsanwaltsgesellschaft mbH (C-17/22)

ja

Ökorenta Neue Energien Ökostabil IV geschlossene Investment GmbH & Co. KG

versus

WealthCap Photovoltaik 1 GmbH Co. KG,

WealthCap PEIA Komplementär GmbH,

WealthCap Investorenbetreuung GmbH (C-18/22),

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja president C. Lycourgos, kohtunikud O. Spineanu-Matei, J.-C. Bonichot, S. Rodin ja L. S. Rossi (ettekandja),

* Kohtumenetluse keel: saksa.

kohtujurist: J. Richard de la Tour,

kohtusekretär: ametnik I. Illéssy,

arvestades kirjalikku menetlust ja 29. veebruari 2024. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- HTB Neunte Immobilien Portfolio geschlossene Investment UG & Co. KG, esindajad: *Rechtsanwälte* M. Handlos ja R. Veil,
- Ökorenta Neue Energien Ökostabil IV geschlossene Investment GmbH & Co. KG, esindaja: *Rechtsanwalt* U. Brinkmöller,
- WealthCap Photovoltaik 1 GmbH Co.KG, WealthCap PEIA Komplementär GmbH ja WealthCap Investorenbetreuung GmbH, esindajad: *Rechtsanwälte* N. Bartmann, U. Baumgartner ja A. Höder,
- Euroopa Komisjon, esindajad: A. Bouchagiar, M. Heller ja H. Kranenborg,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

kohtuotsuse

- 1 Eelotsusetaotlused käsitlevad küsimust, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määruse (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT 2016, L 119, lk 1; edaspidi „isikuandmete kaitse üldmäärus“) artikli 6 lõike 1 esimese lõigu punkte b ja f.
- 2 Eelotsusetaotlused on esitatud kahes kohtuvaidluses, millest esimeses olid vastamisi ühelt poolt HTB Neunte Immobilien Portfolio geschlossene Investment UG & Co. KG (edaspidi „HTB“) ja teiselt poolt Müller Rechtsanwaltsgesellschaft mbH (kohtuasi C-17/22) ning teisest ühelt poolt Ökorenta Neue Energien Ökostabil IV geschlossene Investment GmbH & Co. KG (edaspidi „Ökorenta“) ja teiselt poolt WealthCap Photovoltaik 1 GmbH Co. KG, WealthCap PEIA Komplementär GmbH ja WealthCap Investorenbetreuung GmbH (kohtuasi C-18/22).

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Isikuandmete kaitse üldmääruse põhjendused 1, 10, 39, 41, 47 ja 48 on sõnastatud järgmiselt:
- „(1) Füüsiliste isikute kaitse isikuandmete töötlemisel on põhiõigus. Euroopa Liidu põhiõiguste harta („harta“) artikli 8 lõikes 1 ja [ELTL] artikli 16 lõikes 1 on sätestatud, et igaühel on õigus oma isikuandmete kaitsele.
- [...]
- (10) Selleks et tagada füüsiliste isikute järjekindel ja kõrgetasemeline kaitse ning kõrvaldada takistused isikuandmete liikumisel [Euroopa] [L]iidus, peaks füüsiliste isikute õiguste ja vabaduste kaitse selliste andmete töötlemisel olema kõigis liikmesriikides samal tasemel. Isikuandmete töötlemisel tuleks tagada füüsiliste isikute põhiõiguste ja -vabaduste kaitse eeskirjade järjekindel ja ühtne kohaldamine kogu [Euroopa L]iidus. [...]
- [...]
- (39) Isikuandmete igasugune töötlemine peaks olema seaduslik ja õiglane. Füüsilisi isikuid puudutavate isikuandmete kogumine, kasutamine, lugemine või muu töötlemine ja nende andmete töötlemise ulatus praegu või tulevikus peaks olema nende jaoks läbipaistev. [...]
- [...]
- (41) Kui käesolevas määruses osutatakse õiguslikule alusele või seadusandlikule meetmele, ei pea selleks tingimata olema parlamendi poolt vastu võetud seadusandlik akt, ilma et see piiraks asjaomase liikmesriigi põhiseaduslikust korrast tulenevate nõuete kohaldamist. Selline õiguslik alus või seadusandlik meede peaks siiski olema selge ja täpne ning selle kohaldamine peaks olema eeldatav isikute jaoks, kelle suhtes seda kohaldatakse vastavalt Euroopa Liidu Kohtu [...] ja Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikale.
- [...]
- (47) Töötlemise õiguslikuks aluseks võib olla vastutava töötleja (sealhulgas sellise vastutava töötleja, kellele võidakse isikuandmeid avaldada, või kolmanda isiku) õigustatud huvi, tingimusel et andmesubjekti huvid või põhiõigused ja -vabadused ei ole tähtsamad, võttes arvesse andmesubjekti mõistlikke ootusi, mis põhinevad tema suhtel vastutava töötlejaga. Selline õigustatud huvi võib olemas olla näiteks siis, kui andmesubjekti ja vastutava töötleja vahel on asjakohane ja sobiv suhe, näiteks kui andmesubjekt on vastutava töötleja klient või töötab tema teenistuses. Igal juhul tuleks õigustatud huvi olemasolu hoolikalt hinnata, sealhulgas seda, kas andmesubjekt võib andmete kogumise ajal ja kontekstis mõistlikkuse piires eeldada, et isikuandmeid võidakse sellel otstarbel töödelda. Andmesubjekti huvid ja põhiõigused võivad olla vastutava töötleja huvidest tähtsamad eelkõige juhul, kui isikuandmeid töödeldakse olukorras, kus andmesubjektil ei ole mõistlik eeldada edasist töötlemist. [...] Isikuandmete töötlemist otseturunduse eesmärgil võib lugeda õigustatud huviga töötlemiseks.

(48) Vastutavatel töötlejatel, kes on osa kontsernist või keskasutusega seotud institutsioonist, võib olla õigustatud huvi edastada isikuandmeid kontserni piires sisehalduse eesmärkidel, sealhulgas klientide või töötajate isikuandmete töötlemine. Kontserni piires kolmandas riigis asuvale ettevõtjale isikuandmete edastamise üldpõhimõtted jäävad samaks.“

4 Määruse artikli 1 „Reguleerimisese ja eesmärgid“ lõikes 2 on sätestatud:

„Käesoleva määrusega kaitstakse füüsiliste isikute põhiõigusi ja -vabadusi, eriti nende õigust isikuandmete kaitsesele.“

5 Nimetatud määruse artiklis 4 on ette nähtud:

„Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) „isikuandmed“ – igasugune teave tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku („andmesubjekti“) kohta; tuvastatav füüsiline isik on isik, keda saab otseselt või kaudselt tuvastada, eelkõige sellise identifitseerimistunnuse põhjal nagu nimi, isikukood, asukohateave, võrguidentifikaator või selle füüsilise isiku ühe või mitme füüsilise, füsioloogilise, geneetilise, vaimse, majandusliku, kultuurilise või sotsiaalse tunnuse põhjal;

2) „isikuandmete töötlemine“ – isikuandmete või nende kogumitega tehtav automatiseeritud või automatiseerimata toiming või toimingute kogum, nagu kogumine, dokumenteerimine, korrastamine, struktureerimine, säilitamine, kohandamine ja muutmine, päringute tegemine, lugemine, kasutamine, edastamine, levitamise või muul moel kättesaadavaks tegemise teel avalikustamine, ühitamine või ühendamine, piiramine, kustutamine või hävitamine;

[...]

7) „vastutav töötleja“ – füüsiline või juriidiline isik, avaliku sektori asutus, amet või muu organ, kes üksi või koos teistega määrab kindlaks isikuandmete töötlemise eesmärgid ja vahendid; kui sellise töötlemise eesmärgid ja vahendid on kindlaks määratud liidu või liikmesriigi õigusega, võib vastutava töötleja või tema määramise konkreetsed kriteeriumid sätestada liidu või liikmesriigi õiguses;

[...]

11) andmesubjekti „nõusolek“ – vabatahtlik, konkreetne, teadlik ja ühemõtteline tahteavaldus, millega andmesubjekt kas avalduse vormis või selge nõusolekut väljendava tegevusega nõustub tema kohta käivate isikuandmete töötlemisega;

[...]“.

6 Määruse artiklis 5 „Isikuandmete töötlemise põhimõtted“ on ette nähtud:

„1. Isikuandmete töötlemisel tagatakse, et

a) töötlemine on seaduslik, õiglane ja andmesubjektile läbipaistev („seaduslikkus, õiglus ja läbipaistvus“);

b) isikuandmeid kogutakse täpselt ja selgelt kindlaksmääratud ning õiguspärastel eesmärkidel ning neid ei töödelda hiljem viisil, mis on nende eesmärkidega vastuolus; [...]

c) isikuandmed on asjakohased, olulised ja piiratud sellega, mis on vajalik nende töötlemise eesmärgi seisukohalt („võimalikult väheste andmete kogumine“);

[...]

2. Lõike 1 täitmise eest vastutab ja on võimeline selle täitmist tõendama vastutav töötleja („vastutus“).

7 Isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 6 „Isikuandmete töötlemise seaduslikkus“ on sõnastatud järgmiselt:

„1. Isikuandmete töötlemine on seaduslik ainult juhul, kui on täidetud vähemalt üks järgmistest tingimustest, ning sellisel määral, nagu see tingimus on täidetud:

a) andmesubjekt on andnud nõusoleku töödelda oma isikuandmeid ühel või mitmel konkreetsel eesmärgil;

b) isikuandmete töötlemine on vajalik andmesubjekti osalusel sõlmitud lepingu täitmiseks või lepingu sõlmimisele eelnevate meetmete võtmiseks vastavalt andmesubjekti taotlusele;

c) isikuandmete töötlemine on vajalik vastutava töötleja juriidilise kohustuse täitmiseks;

[...]

f) isikuandmete töötlemine on vajalik vastutava töötleja või kolmanda isiku õigustatud huvi korral, välja arvatud juhul, kui sellise huvi kaaluvad üles andmesubjekti huvid või põhiõigused ja -vabadused, mille nimel tuleb kaitsta isikuandmeid, eriti juhul kui andmesubjekt on laps.

Esimese lõigu punkti f ei kohaldata, kui isikuandmeid töötleb avaliku sektori asutus oma ülesannete täitmisel.

2. Liikmesriigid võivad säilitada või kehtestada konkreetsemad sätted, et kohandada käesoleva määruse sätete kohaldamist seoses isikuandmete töötlemisega lõike 1 punktide c ja e täitmiseks, määra üsikasjalikumalt kindlaks töötlemise konkreetset nõudeid ja teised meetmed, et tagada seaduslik ja õiglane töötlemine, sealhulgas teiste andmetöötluse eriolukordade jaoks, nagu see on sätestatud IX peatükis.

3. Lõike 1 punktides c ja e osutatud isikuandmete töötlemise alus kehtestatakse:

a) liidu õigusega või

b) vastutava töötleja suhtes kohaldatava liikmesriigi õigusega.

[...] Liidu või liikmesriigi õigus vastab avaliku huvi eesmärgile ning on proportsionaalne taotletava õiguspärase eesmärgiga.“

- 8 Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 13 lõikes 1 on sätestatud:

„Kui andmesubjektiga seotud isikuandmeid kogutakse andmesubjektilt, teeb vastutav töötleja isikuandmete saamise ajal andmesubjektile teatavaks kogu järgmise teabe:

[...]

c) isikuandmete töötlemise eesmärk ja õiguslik alus;

d) kui isikuandmete töötlemine põhineb artikli 6 lõike 1 punktil f, siis teave vastutava töötleja või kolmanda isiku õigustatud huvide kohta;

[...]“.

Saksa õigus

- 9 Äriseadustiku (Handelsgesetzbuch) põhikohtuasjades kohaldatavas redaktsioonis §-s 161 on sätestatud:

„(1) Äriühing, mille eesmärk on kahe või enama isiku äritegevus ühise ärinime all, on usaldusühing, kui üks või mitu osanikku neist isikutest vastutab võlausaldajate ees oma sissemakse ulatuses (usaldusosanik) ja vähemalt ühe osaniku puhul ei ole vastutus piiratud (täisosanik).

(2) Usaldusühingu suhtes on kohaldatavad täisühingu suhtes kehtivad õigusnormid, kui käesolevas jaotises ei ole ette nähtud teisiti.“

- 10 Selle seadustiku § 162 lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Äriregistrisse kandmise avalduses märgitakse lisaks § 106 lõikes 2 ette nähtud andmetele [(mh iga osaniku perekonnanimi, eesnimi, sünniaeg ja elukoht)] usaldusosanike nimed ja iga usaldusosaniku sissemakse suurus. [...]“.

- 11 Aktsiaseltside seaduse (Aktiengesetz) põhikohtuasjades kohaldatavas redaktsioonis § 127a lõigetes 1 ja 3 on sätestatud:

„(1) Aktsionärid või aktsionäride ühendused võivad *Bundesanzeiger*’is [Saksamaa Liitvabariigi ametlikus teatajas] sisalduvas aktsionäriportaalis teha teistele aktsionäridele üleskutse esitada ühiselt või esindusõigust kasutades käesoleva seaduse kohane soov või taotlus või kasutada üldkoosolekul hääleõigust.

[...]

(3) Üleskutses võidakse viidata põhjendusele üleskutse tegija veebisaidil või selle elektroonilisele aadressile. [...]“.

- 12 Väärtpaberitega kauplemise seaduse (Wertpapierhandelsgesetz) põhikohtuasjades kohaldatavas redaktsioonis § 33 lõike 1 esimeses lauses on sätestatud:

„Kellel on ostmise või võõrandamisega või muul viisil 3%, 5%, 10%, 15%, 20%, 25%, 30%, 50% või 75% hääleõigusest, mis tuleneb tema omanduses olevatest Saksamaa Liitvabariigi residendist emitendi aktsiatest, või on nimetatud protsendimäär väiksem või suurem (teatamiskohustusega isik), peab sellest viivitamata hiljemalt nelja kauplemispäeva jooksul emitendile ja ühtlasi föderaalasutusele § 34 lõikeid 1 ja 2 järgides teada andma. [...]“.

Põhikohtuasjad ja eelotsuste küsimused

- 13 Eelotsusetaotlustest nähtub, et HTB ja Ökorenta on investeerimisühingud, kellele kummalegi kuulub usaldushalduse kaudu investeerimisfondides kaudne osalus. Need investeerimisfondid on korraldatud usaldusühinguna, s.o isikuühinguna, kes emiteerib osi avalikult. Sellises usaldusühingus osaluse omamine kujutab endast investeringut. Kui see osalus on kaudne, teostavad osanikud oma õigusi usaldushalduse kaudu.
- 14 Põhikohtuasja hagejad paluvad põhikohtuasja kostjatest usaldushaldustel avalikustada kõigi nende osanike nimed ja aadressid, kellel on asjaomastes investeerimisfondides usaldushalduste kaudu kaudsed osalused.
- 15 Põhikohtuasja kostjad ei nõustu sellise avalikustamisega, kuna nad leiavad, et taotletud andmete eesmärk on soodustada põhikohtuasja hagejate enda majandushuve, mis seisneb oma investeerimistoodete reklaamimises, investorite närviliseks muutmises või nende osade väärtusest madalama hinnaga ostmises ja nende edasimüügilt kasumi teenimises. Ent usaldusühingu lepingud ja usaldushalduslepingud, mille alusel põhikohtuasja kostjate osanikud omandasid asjaomastes investeerimisfondides kaudseid osalusi, sisaldavad tingimusi, mis keelavad edastada neid andmeid teistele osanikele.
- 16 Põhikohtuasja hagejad eitavad selliseid kavatsusi ja kasutavad oma õigust võtta ühendust teiste usaldusosanikega, kellel on asjaomastes investeerimisfondides osad, eelkõige selleks, et pidada läbirääkimisi nende osade ostu üle.
- 17 Eelotsusetaotlused esitanud kohus rõhutab sisuliselt, et vastavalt Bundesgerichtshofi (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim üldkohus) ja Oberlandesgericht Müncheni (liidumaa kõrgeim üldkohus Münchenis, Saksamaa) kohtupraktikale võib põhikohtuasja hagejate taotletud isikuandmete avaldamine osutada kohustuslikuks. Ta märgib siiski, et kuna see kohtupraktika pärineb osaliselt ajast enne isikuandmete kaitse üldmääruse jõustumist, võib seda praeguses olukorras hinnata erinevalt, võttes arvesse selle määruse artikli 6 lõike 1 esimese lõigu punkte b ja f, mille tõlgendamine on põhikohtuasja lahendamisel määrava tähtsusega.
- 18 Eeskätt märgib eelotsusetaotlused esitanud kohus, et Bundesgerichtshofi (liitvabariigi kõrgeim üldkohus) 19. novembri 2019. aasta määrusest (II ZR 263/18) ilmneb, et niisuguses isikuühingus nagu usaldusühing on „osaniku õiguste lahutamatu tuumikosa“ saada teada teiste osanike nimed ja aadressid. See õigus kehtib ka usaldusosanike kohta, kellel on ainult kaudne osalus. Nimelt on kõikide osanike, ka kaudset osalust omavate osanike tundmine vajalik selleks, et iga osanik saaks tõhusalt kasutada õigusi, mis on olemas osi avalikult emiteerinud isikuühingu igal osanikul. Isikuandmete avaldamine teistele osanikele on seega kooskõlas äriühingule selle aluseks olevast

ühingulepingust tulenevate kohustustega. Saksa õiguses on ainus erand selliste andmete saamise õigusest õiguste kuritarvitamise keeld, mille kohaselt ei tohi kasutada andmete saamise õigust õigusvastaselt või kahju tekitamise kavatsusega.

- 19 Bundesgerichtshofi (liitvabariigi kõrgeim üldkohus) kohtupraktika kohaselt on õiguse kuritarvitamine igal juhul välistatud, kui investor soovib võtta ühendust teiste investoritega, et arutada nendega äriühingut puudutavaid küsimusi ja vajaduse korral korraldada investorite ühiseid huve. Lisaks ei saa keelduda osaniku kohta teavet andmast põhjusel, et esineb lihtsalt abstraktne oht, et neid isikuandmeid võidakse kuritarvitada. Peale selle peaks osanik saama tutvuda äriühingu teiste osanike andmetega otse, sõltumata äriühingu juhtorganitest.
- 20 Sellest kohtupraktikast tuleneb samuti, et niisugust teabe saamise õigust ei saa lepingutingimustes välistada, sest vastasel juhul kaotataks faktiliselt ära osanike oluline õigus – nimelt õigus kutsuda kokku aktsionäride erakorraline koosolek –, kuna selleks vajaliku kvoorumi saab osanik, kellel on väike osalus, kokku vaid siis, kui ta teeb seda ühiselt teiste osanikega, mille tingimatu eeldus on, et ta teab nende nimesid ja aadresse (Bundesgerichtshofi (liitvabariigi kõrgeim üldkohus) 21. septembri 2009. aasta määrus (II ZR 264/08)). Selles kohtupraktikas on märgitud, et isikuandmete kaitse üldmääruse põhjendusega 48 on põhjendatud ka see, et sisehalduse korraldamiseks võib kontserni piires kõikide osanike isikuandmeid ühele neist edastada.
- 21 Eelotsusetaotlused esitanud kohtu sõnul on Bundesgerichtshofi (liitvabariigi kõrgeim üldkohus) kohtupraktikas seega põhimõtteliselt tagatud osanike õigus saada teavet ja see õigus on piiratud üksnes õiguste kuritarvitamisega.
- 22 Eelotsusetaotlused esitanud kohus viitab ka Oberlandesgericht Münchени (liidumaa kõrgeim üldkohus Münchenis) 16. jaanuari 2019. aasta kohtuotsusele (7 U 342/18), mille kohaselt on ühingulepingu põhieesmärk osanike õiguste teostamine, sealhulgas nende positsiooni tugevdamine äriühingus. Osade või aktsiate ostmine kujutab endast seega nende õiguste seaduslikku teostamist ja teabe avaldamine teiste liikmete kohta vastab põhjendatud huvile. Niisugusest avaldamisest tuleks aga keelduda vaid siis, kui sellega ei taotleta põhjendatud huvi.
- 23 Eelotsusetaotlused esitanud kohus kahtleb, kas Bundesgerichtshofi (liitvabariigi kõrgeim üldkohus) ja Oberlandesgerichti Münchени (liidumaa kõrgeim üldkohus Münchenis) kohtupraktika on liidu õigusega kooskõlas osas, milles see võimaldab investeerimisfondide kaudse osalusega osanike isikuandmete laiemalt avaldamist ning mis tugineb pelgalt formaalsele väitele teiste osanike huvist niisuguseid andmeid saada, seda näiteks osaluse omandamiseks.
- 24 Eelotsusetaotlused esitanud kohus leiab nimelt, et liidu õiguse kohaselt kujutab isikuandmete kaitse endast reeglit, mistõttu peab eelkõige isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 6 lõike 1 esimese lõigu punktides b ja f ette nähtud erand sellest põhimõttest, mis võimaldab anda loa nende andmete avalikustamiseks, olema „piisavalt põhjendatud“. Lisaks kinnitab see kohus, et Saksa õiguses ei ole seadusest tulenevat kohustust avaldada nende isikute andmeid, kellel on osalus usaldusühingus. Seega küsib eelotsusetaotlused esitanud kohus, kas õigus osanike andmetega tutvuda peaks esiteks olema allutatud teatavale osaluse lävendile – analoogselt sellele, mis on ette nähtud Saksa õiguses börsil noteeritud aktsiaseltside puhul – ja teiseks ühinguga seotud konkreetsele ja täpsele põhjendusele nende osanike puhul, kelle niisuguseid andmeid küsitakse.

- 25 Neil asjaoludel otsustas Amtsgericht München (Müncheni esimese astme kohus) menetlused neis kahes põhikohtuasjas peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised identsed eelotsuse küsimused:
- „1. a) Kas [isikuandmete kaitse üldmääruse] artikli 6 lõike 1 [esimese lõigu] punktide b ja f tõlgendamisest tuleneb, et osi avalikult emiteerinud isikuühingu puhul piisab sellest, kui üksnes väikesega summaga vastutav, isiklikult mittevastutav ja juhtimisest kõrvale jääv osanik osaleb äriühingu kapitalis, et eeldada „õigustatud huvi“ saada teavet kõigi ühingu usaldushalduri kaudu kaudset osalust omavate osanike, nende kontaktandmete ja osaluse suuruse kohta kõnealuses äriühingus ning tuletada ühingulepingust vastav lepinguline kohustus,
- b) või kas sellistel tingimustel piirdub õigustatud huvi teabega nende kaudse osalusega osanike kohta, kelle vastutus ei piirdu väikese summaga ja kelle osalus on sellise minimaalse suurusega, mis võimaldab mõju äriühingu tegevusele vähemasti eeldada?
2. a) Kas selleks, et sellise piiramatult õiguse [esimese küsimuse punkt a] puhul vältida õiguste kuritarvitamise piiri ületamist või teha erand teabe piiratud andmise õiguses [esimese küsimuse punkt b] seisnevast piirangust, piisab kavatsusest võtta ühendust tutvumise, arvamuste vahetamise või osade ostu üle läbirääkimiste pidamise eesmärgil,
- b) või on huvi teabe saamise vastu asjakohane alles siis, kui teavet nõutakse sõnaselge kavatsusega võtta ühendust teiste osanikega, et taotleda neilt kooskõlastust konkreetselt nimetatud põhjustel, mis nõuavad ühise tahte kujundamist osanike otsuste tegemiseks?“

Menetlus Euroopa Kohtus

- 26 Euroopa Kohtu president peatas 23. septembri 2022. aasta otsusega käesoleva menetluse kuni menetluse lõpetamiseni kohtuasjas C-252/21.
- 27 Vastavalt Euroopa Kohtu presidendi 7. juuli 2023. aasta otsusele tegi kohtu kantselei eelotsusetaotlused esitanud kohtule teatavaks 4. juuli 2023. aasta kohtuotsuse Meta Platforms jt (suhtlusvõrgustiku kasutamise tüüptingimused) (C-252/21, EU:C:2023:537), paludes tal teada anda, kas ta soovib seda kohtuotsust arvestades tervikuna või osaliselt oma eelotsusetaotluste juurde jääda.
- 28 Eelotsusetaotlused esitanud kohus märkis 4. augusti 2023. aasta kirjas, mis saabus Euroopa Kohtu kantseleisse samal päeval, et ta jääb oma eelotsusetaotluste juurde.

Eelotsuse küsimuste analüüs

- 29 Oma eelotsuse küsimustega, mida tuleb käsitleda koos, palub eelotsusetaotlused esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 6 lõike 1 esimese lõigu punkte b ja f tuleb tõlgendada nii, et isikuandmete töötlemist, mis seisneb osi avalikult emiteerinud isikuühingu vormis asutatud investeerimisfondi osaniku taotlusel teabe avaldamises kõigi selles fondis usaldushalduste kaudu kaudset osalust omavate osanike kohta, sõltumata nende osa suurusest fondi kapitalis, selleks et ta saaks võtta nendega ühendust ja pidada läbirääkimisi nende osade ostu üle või nendega oma tegevust kooskõlastada, et kujundada osanike ühist tahet osanike otsuste tegemiseks, võib pidada vajalikuks sellise lepingu täitmiseks, mis on sõlmitud andmesubjekti osalusel nimetatud punkti b tähenduses, või vastutava töötleja või kolmanda isiku õigustatud huvide korral nimetatud punkti f tähenduses.

- 30 Kuna eelotsusetaotlustest ilmneb, et eelotsusetaotlused esitanud kohtul on tekkinud küsimus, kas isikuandmete kaitse üldmäärusega on kooskõlas selliste andmete avaldamise kohustus, mis Saksa õiguses tuleneb liikmesriigi kohtute praktikast, siis tuleb esitatud küsimused ümber sõnastada nii, et see hõlmab nimetatud määruse artikli 6 lõike 1 punkti c tõlgendamist, ning asuda seisukohale, et eelotsusetaotlused esitanud kohus küsib ka seda, kas sellist avalikustamist võib pidada vastutava töötleja juriidilisest kohustusest tulenevaks.
- 31 Nendele küsimustele vastamiseks tuleb kõigepealt meelde tuletada, et isikuandmete kaitse üldmääruse eesmärk, mis nähtub selle määruse artiklist 1 ning põhjendustest 1 ja 10, on eelkõige tagada füüsiliste isikute põhiõiguste ja -vabaduste ning eelkõige nende õiguse eraelu puutumatusele kõrgetasemeline kaitse, kui töödeldakse neid puudutavaid isikuandmeid, mida kaitsevad harta artikli 8 lõige 1 ja ETL artikli 16 lõige 1 (7. märtsi 2024. aasta kohtuotsus IAB Europe, C-604/22, EU:C:2024:214, punkt 53 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 32 Selle eesmärgi kohaselt peab igasugune isikuandmete töötlemine toimuma kooskõlas nende andmete töötlemise põhimõtetega, mis on sätestatud isikuandmete kaitse üldmääruse artiklis 5, ja vastama määruse artiklis 6 loetletud seaduslikkuse tingimustele (vt selle kohta 6. oktoobri 2020. aasta kohtuotsus La Quadrature du Net jt, C-511/18, C-512/18 ja C-520/18, EU:C:2020:791, punkt 208, ning 11. juuli 2024. aasta kohtuotsus Meta Platforms Ireland (esindushagi), C-757/22, EU:C:2024:598, punkt 49).
- 33 Sellega seoses tuleb rõhutada, et isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 5 lõike 1 punkti a kohaselt tuleb isikuandmeid töödelda seaduslikult, õiglaselt ja andmesubjektile läbipaistvalt.
- 34 Täpsemalt, mis puudutab töötlemise seaduslikkuse tingimusi, siis nagu Euroopa Kohus on otsustanud, näeb isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 6 lõike 1 esimene lõik ette ammendava ja piirava loetelu juhtudest, mil isikuandmete töötlemist võib pidada seaduslikuks. Selleks et isikuandmete töötlemist saaks pidada seaduslikuks, peab töötlemine seega kuuluma mõne selles sättes ette nähtud juhu alla (4. juuli 2023. aasta kohtuotsus Meta Platforms jt (suhtlusvõrgustiku kasutamise tüüptingimused), C-252/21, EU:C:2023:537, punkt 90).
- 35 Põhikohtuasja eripära arvestades tuleb lisaks märkida, et artikli 6 lõike 1 esimene lõik ei näe iseenesest ette kohustust, vaid piirdub sellega, et väljendab võimalust isikuandmeid töödelda selles loetletud juhtudel (vt analoogia alusel 4. mai 2017. aasta kohtuotsus Rīgas satiksme, C-13/16, EU:C:2017:336, punkt 26).
- 36 Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 6 lõike 1 esimese lõigu punkti a kohaselt on isikuandmete töötlemine seaduslik, kui ja kuivõrd andmesubjekt on andnud nõusoleku töödelda oma isikuandmeid ühel või mitmel konkreetsel eesmärgil. Kui sellist nõusolekut ei ole antud või kui nõusolekut ei ole antud vabatahtlikult, konkreetselt, teadlikult ja ühemõtteliselt selle määruse artikli 4 punkti 11 tähenduses, on selline töötlemine siiski põhjendatud, kui see vastab mõnele selle määruse artikli 6 lõike 1 esimese lõigu punktides b–f nimetatud vajadusele.
- 37 Selles kontekstis tuleb viimati nimetatud sättes ette nähtud põhjendusi osas, milles need võimaldavad ilma andmesubjekti nõusolekuta toimuva isikuandmete töötlemise seaduslikuks muuta, tõlgendada kitsalt (4. juuli 2023. aasta kohtuotsus Meta Platforms jt (suhtlusvõrgustiku kasutamise tüüptingimused), C-252/21, EU:C:2023:537, punkt 93 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 38 Lisaks, nagu Euroopa Kohus on otsustanud, ei ole juhul, kui on võimalik tuvastada, et isikuandmete töötlemine on vajalik mõne isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 6 lõike 1 esimese lõigu punktides b–f ette nähtud põhjenduse seisukohast, vaja kindlaks teha, kas see töötlemine kuulub ka mõne teise sellise põhjenduse alla (4. juuli 2023. aasta kohtuotsus Meta Platforms jt (suhtlusvõrgustiku kasutamise tüüptingimused), C-252/21, EU:C:2023:537, punkt 94 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 39 Euroopa Kohus on samuti leidnud, et isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 5 kohaselt lasub vastutaval töötlejal kohustus tõendada, et sellised andmed on eelkõige kogutud täpselt ja selgelt kindlaksmääratud ja õiguspärastel eesmärkidel ning neid töödeldakse seaduslikult, õiglaselt ja andmesubjekti jaoks läbipaistvalt. Lisaks sellele on vastavalt kõnealuse määruse artikli 13 lõike 1 punktile c vastutava töötleja kohustus juhul, kui isikuandmeid kogutakse andmesubjektilt, viimast teavitada nende andmete töötlemise eesmärgist ja sellise töötlemise õiguslikust alusest (4. juuli 2023. aasta kohtuotsus Meta Platforms jt (suhtlusvõrgustiku kasutamise tüüptingimused), C-252/21, EU:C:2023:537, punkt 95).
- 40 Käesoleval juhul nähtub Euroopa Kohtule esitatud toimikust, et osanikud, kellel on usaldushalduste vahendusel kaudne osalus asjaomastes investeerimisfondides, ei ole andnud oma nõusolekut isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 6 lõike 1 esimese lõigu punkti a tähenduses selleks, et võimaldada põhikohtuasja kostjatel avaldada oma isikuandmed kolmandatele isikutele, eelkõige HTB-le ja Ökorentale.
- 41 Neil asjaoludel tuleb esitatud küsimustele vastamiseks kontrollida, kas selle määruse artikli 6 lõike 1 esimese lõigu punktide b ja f sätetele, millele on eelotsusetaotlustes konkreetselt viidatud, saab tugineda, et põhjendada niisuguste andmete võimalikku avaldamist kolmandatele isikutele.
- 42 Mis kõigepealt puudutab isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 6 lõike 1 esimese lõigu punkti b, siis selles on ette nähtud, et isikuandmete töötlemine on seaduslik, kui see on „vajalik andmesubjekti osalusel sõlmitud lepingu täitmiseks või lepingu sõlmimisele eelnevate meetmete võtmiseks vastavalt andmesubjekti taotlusele“.
- 43 Euroopa Kohus on juba märkinud, et selleks, et isikuandmete töötlemist saaks pidada lepingu täitmiseks vajalikuks selle sätte tähenduses, peab see olema objektiivselt vältimatu sellise eesmärgi saavutamiseks, mis on andmesubjekti kasuks tehtava lepingulise sooritusel lahutamatu osa. Vastutav töötleja peab seega suutma tõendada, mil moel ei oleks lepingu põhieesmärki võimalik saavutada ilma kõnealuse töötlemiseta (4. juuli 2023. aasta kohtuotsus Meta Platforms jt (suhtlusvõrgustiku kasutamise tüüptingimused), C-252/21, EU:C:2023:537, punkt 98).
- 44 Euroopa Kohus on samuti sedastanud, et isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 6 lõike 1 esimese lõigu punktis b ette nähtud põhjenduse kohaldamisel on määrav see, et isikuandmete töötlemine vastutava töötleja poolt on väga oluline vastutava töötleja ja andmesubjekti vahel sõlmitud lepingu nõuetekohaseks täitmiseks, ning seega see, et puuduvad muud teostatavad ja vähem sekkuvad lahendused (4. juuli 2023. aasta kohtuotsus Meta Platforms jt (suhtlusvõrgustiku kasutamise tüüptingimused), C-252/21, EU:C:2023:537, punkt 99).
- 45 Käesoleval juhul nähtub eelotsusetaotlustest, et põhikohtuasjas kõne all olevad osalus- ja usaldushalduslepingud, mille alusel omandati asjaomastes investeerimisfondides kaudseid osalusi, näevad sõnaselgelt ette keelu edastada kaudseid investoreid puudutavaid andmeid teistele osanikele.

- 46 Sellega seoses on oluline märkida, et usaldushalduse vahendusel kaudse osaluse omandamise põhitunnus investeerimisfondis, mis on osi avalikult emiteerinud, on just osanike anonüümsus, sealhulgas osanike endi omavahelistes suhetes. Teisisõnu, isikud teevad valiku sellisesse fondi finantsinvesteeringu tegemise kasuks osalusena, mis kuulub neile usaldushalduse vahendusel, lähtudes sellest, et investeerimisfond käsitleb nende andmeid konfidentsiaalselt.
- 47 Seega, ning kui eelotsusetaotlused esitanud kohtu kontrolli tulemusel ei ilmne vastupidi, ei tule isikuandmete töötlemist, mis seisneb andmete avaldamises osanike kohta, kellel on usaldushalduse vahendusel kaudne osalus osi avalikult emiteerinud investeerimisfondis, pidada vajalikuks lepingu täitmiseks isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 6 lõike 1 esimese lõigu punkti b tähenduses, kui sellise osaluse omandamise aluseks olevas lepingus on sõnaselgelt välistatud niisugune andmete avaldamine teistele osanikele.
- 48 Mis seejärel puudutab isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 6 lõike 1 esimese lõigu punkti f, siis selle kohaselt on isikuandmete töötlemine seaduslik siis, kui see on vajalik vastutava töötleja või kolmanda isiku õigustatud huvi korral, välja arvatud juhul, kui sellise huvi kaaluvad üles andmesubjekti huvid või põhiõigused ja -vabadused, mille nimel tuleb kaitsta isikuandmeid.
- 49 Nagu Euroopa Kohus on juba otsustanud, on selles sättes ette nähtud kolm kumulatiivset tingimust, mis peavad olema täidetud, et selles nimetatud isikuandmete töötlemine oleks seaduslik: esiteks peab vastutaval töötlejal või kolmandal isikul olema õigustatud huvi, teiseks peab isikuandmete töötlemine olema selle õigustatud huvi elluviimiseks vajalik ning kolmandaks ei tohi andmesubjekti huvid või põhiõigused ja -vabadused vastutava töötleja või kolmanda isiku õigustatud huvi üles kaaluda (4. juuli 2023. aasta kohtuotsus Meta Platforms jt (suhtlusvõrgustiku kasutamise tüüptingimused), C-252/21, EU:C:2023:537, punkt 106 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 50 Mis puudutab esimesena „õigustatud huvi“ olemasolu tingimust, siis tuleb tõdeda, et olukorras, kus isikuandmete kaitse üldmääruses ei ole seda mõistet määratletud, ja nagu Euroopa Kohus on varem otsustanud, et võib põhimõtteliselt pidada õiguspärasteks suurt hulka huve (7. detsembri 2023. aasta kohtuotsus SCHUFA Holding (täitmata jäänud võlakohustusest vabastamine), C-26/22 ja C-64/22, EU:C:2023:958, punkt 76).
- 51 Mis teisena puudutab tingimust, et isikuandmete töötlemine peab olema vajalik taotletava õigustatud huvi tõttu, siis kohustab see eelotsusetaotlused esitanud kohut kontrollima, kas andmetöötlusega taotletavat õigustatud huvi ei ole mõistlikult võimalik sama tõhusalt saavutada muude vahenditega, mis riivavad vähem andmesubjektide põhiõigusi ja -vabadusi, eelkõige harta artiklitega 7 ja 8 tagatud õigust eraelu puutumatusele ja isikuandmete kaitsele (7. detsembri 2023. aasta kohtuotsus SCHUFA Holding (täitmata jäänud võlakohustusest vabastamine), C-26/22 ja C-64/22, EU:C:2023:958, punkt 77 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 52 Selles kontekstis tuleb samuti meelde tuletada, et töötlemise vajalikkuse tingimust tuleb analüüsida koostoimes isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 5 lõike 1 punktis c sätestatud „võimalikult väheste andmete kogumise“ põhimõttega, mille kohaselt peavad isikuandmed olema „asjakohased, olulised ja piiratud sellega, mis on vajalik nende töötlemise eesmärgi seisukohalt“ (4. juuli 2023. aasta kohtuotsus Meta Platforms jt (suhtlusvõrgustiku kasutamise tüüptingimused), C-252/21, EU:C:2023:537, punkt 109 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 53 Mis puudutab lõpuks kolmandana tingimust, et andmesubjekti huvid või põhiõigused ja -vabadused ei tohi üles kaaluda vastutava töötleja või kolmanda isiku õigustatud huvi, siis on Euroopa Kohus juba otsustanud, et see eeldab esinevate vastanduvate õiguste ja huvide

kaalumist, mis sõltub põhimõtteliselt konkreetse juhtumi konkreetsetest asjaoludest, ja järelikult on see kaalumise eelotsusetaotlused esitanud kohtu ülesanne, kel tuleb seejuures neid konkreetseid asjaolusid arvesse võtta (4. juuli 2023. aasta kohtuotsus Meta Platforms jt (suhtlusvõrgustiku kasutamise tüüptingimused), C-252/21, EU:C:2023:537, punkt 110 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 54 Lisaks, nagu nähtub isikuandmete kaitse üldmääruse põhjendusest 47, võivad andmesubjekti huvid ja põhiõigused kaaluda üles vastutava töötaja huvid eelkõige juhul, kui isikuandmeid töödeldakse olukorras, kus andmesubjektil ei ole mõistlik eeldada sellist töötlemist (4. juuli 2023. aasta kohtuotsus Meta Platforms jt (suhtlusvõrgustiku kasutamise tüüptingimused), C-252/21, EU:C:2023:537, punkt 112).
- 55 Kuigi eelotsusetaotlused esitanud kohtu ülesanne on lõplikult kindlaks teha, kas põhikohtuasjas kõne all oleva isikuandmete töötlemise puhul on käesoleva kohtuotsuse punktis 49 osutatud kolm tingimust täidetud, võib Euroopa Kohus eelotsusetaotlusele vastates esitada täpsustusi, mis annavad liikmesriigi kohtule juhised otsuse tegemisel (4. juuli 2023. aasta kohtuotsus Meta Platforms jt (suhtlusvõrgustiku kasutamise tüüptingimused), C-252/21, EU:C:2023:537, punkt 96, ja 7. detsembri 2023. aasta kohtuotsus SCHUFA Holding (täitmata jäänud võlakohustusest vabastamine), C-26/22 ja C-64/22, EU:C:2023:958, punkt 81 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 56 Mis puudutab käesoleval juhul esiteks tingimust, et vastutaval töötlejal või kolmandal isikul peab olema õigustatud huvi isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 6 lõike 1 esimese lõigu punkti f tähenduses, siis viitab eelotsusetaotlused esitanud kohus kolmanda isiku huvile – see tähendab sellise osaniku huvile, kellel on kaudne osalus investeerimisfondis, mis on asutatud osi avalikult emiteerinud usaldusühingu vormis – selle äriühingu teiste kaudsete osanike isikuandmete saamiseks, et nendega ühendust võtta või nendega osade ostu üle läbirääkimisi pidada või nendega oma tegevust kooskõlastada, et kujundada ühine tahe kõigi osanike otsuste jaoks.
- 57 Tuleb tõdeda, et selline huvi võib põhimõtteliselt kujutada endast õigustatud huvi isikuandmete avalikustamise vastu isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 6 lõike 1 esimese lõigu punkti f tähenduses, arvestades eelkõige sellise äriühingu staatust, nagu see tuleneb asjaomase liikmesriigi õigusest, ning sõltumata avalikustamise taotluse esitanud osaniku osa suurusest ja tema volituste ulatusest äriühingus. Eelotsusetaotlused esitanud kohtu ülesanne on siiski juhtumipõhiselt hinnata, kas selline huvi on olemas, võttes arvesse kohaldatavat õigusraamistikku ja kohtuasja kõiki asjaolusid.
- 58 Juhul kui niisugune õigustatud huvi on selge, on veel vaja selleks, et selle huvi taotlemine võimaldaks isikuandmete töötlemist isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 6 lõike 1 esimese lõigu punkti f alusel, et vastutav töötaja täidab kõiki muid isikuandmete kaitse üldmäärusest talle tulenevaid kohustusi.
- 59 Teiseks, mis puudutab selle töötlemise vajalikkust nimetatud huvi elluviimiseks ja iseäranis niisuguste vahendite olemasolu, mis riivavad andmesubjektide põhiõigusi ja -vabadusi vähem ja on sama sobivad, tuleb märkida, et eelkõige saaks investeerimisfondi osanik, kes soovib saada selles fondis usaldushalduse vahendusel kaudse osalusega teise osaniku andmeid, paluda nimetatud fondil või äriühingul otse edastada oma taotlus asjaomasele osanikule, et temaga tutvuda või arvamusi vahetada. Nimetatud osanik võib seejärel vabalt otsustada, kas ta soovib taotluse esitanud osanikuga ühendust võtta või ei soovi niisugusele taotlusele reageerida ja soovib

säilitada oma anonüümsuse. Niisugust lahendust võiks kasutada ka juhul, kui taotlejast osanik soovib alustada teise osanikuga läbirääkimisi tema osade ostmiseks või temaga oma tegevust kooskõlastada, et kujundada ühine tahe kõigi osanike otsuste jaoks.

- 60 Lisaks võimaldaks see lahendus vastavalt käesoleva kohtuotsuse punktis 52 viidatud võimalikult väheste andmete kogumise põhimõttele osanikul, kelle kohta on teabetaotlus esitatud, säilitada kontrolli enda isikuandmete töötlemise üle ja seega piirata nende andmete avaldamist teistele osanikele sellega, mis on andmete taotlemiseks ja töötlemiseks tegelikult vajalik ja asjakohane.
- 61 Seega ei saa välistada, et niisugust lahendust, nagu on kirjeldatud käesoleva kohtuotsuse eelmises punktis, võib pidada meetmeks, mis riivab vähem andmesubjekti isikuandmete konfidentsiaalsuse kaitse õigust, võimaldades siiski vastutaval töötlejal sama tõhusalt järgida asjaomase kolmanda isiku õigustatud huvi; seda peab siiski kontrollima eelotsusetaotlused esitanud kohus.
- 62 Kolmandaks peab eelotsusetaotlused esitanud kohus huvide kaalumise puhul, mida see kohus peab kohtuasjade konkreetseid asjaolusid silmas pidades tegema, eelkõige arvesse võtma andmesubjekti mõistlikke ootusi ja töötlemise ulatust ning selle mõju puudutatud isikule (4. juuli 2023. aasta kohtuotsus Meta Platforms jt (suhtlusvõrgustiku kasutamise tüüptingimused), C-252/21, EU:C:2023:537, punkt 116).
- 63 Sellest järeldub, et sellise kaalumise käigus ei saa ühest küljest põhimõtteliselt välistada, et isikuühingu osanike kas või kaudselt toimunud isikuandmete avaldamine teistele osanikele võib olenevalt olukorrast teenida neist igaühe majanduslikke huve ja seega ka nende osanike huve, kelle isikuandmetega teised osanikud soovivad tutvuda.
- 64 Teisest küljest ei saa ka välistada, et investeerimisfondis kaudselt osalust omavate osanike huvi selle vastu, et nende isikuandmed jääksid konfidentsiaalseks, võib olla kaalukam teiste osanike huvist, kes soovivad saada neid kontaktandmeid. Seda silmas pidades tuleb erilist tähtsust omistada asjaolule, et eelkõige käesoleva kohtuotsuse punktis 45 nimetatud lepingutingimusi arvestades on tõenäoline, et niisuguse investeerimisfondi kaudsed osanikud ei saanud nende isikuandmete kogumise ajal mõistlikult eeldada, et andmed avaldatakse kolmandatele isikutele, käesoleval juhul teistele selle investeerimisfondi kaudsetele osanikele.
- 65 Kõigi eeltoodud kaalutluste alusel tuleb asuda seisukohale – kui eelotsusetaotlused esitanud kohtu hinnangust ei tulene teisiti –, et on kaheldav, kas selline isikuandmete töötlemine nagu põhikohtuasja kaebajate taotletud teabe avalikustamine võib olla põhjendatud õigustatud huviga isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 6 lõike 1 esimese lõigu punkti f tähenduses.
- 66 Mis puudutab lõppeks isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 6 lõike 1 esimese lõigu punkti c, siis selles on ette nähtud, et isikuandmete töötlemine on seaduslik, kui töötlemine on vajalik vastutava töötleja juriidilise kohustuse täitmiseks.
- 67 Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 6 lõikes 3 on sellega seoses muu hulgas täpsustatud, et töötlemine peab põhinema liidu õigusel või vastutava töötleja suhtes kohaldataval liikmesriigi õigusel ning et see õiguslik alus peab vastama avalikku huvi teenivale eesmärgile ja olema proportsionaalne taotletava õiguspärase eesmärgiga (4. juuli 2023. aasta kohtuotsus Meta Platforms jt (suhtlusvõrgustiku kasutamise tüüptingimused), C-252/21, EU:C:2023:537, punkt 128).

- 68 Lisaks, nagu isikuandmete kaitse üldmääruse põhjenduses 41 on märgitud, kui selles määruses osutatakse õiguslikule alusele või seadusandlikule meetmele, ei pea selleks tingimata olema parlamendi poolt vastu võetud seadusandlik akt, ilma et see piiraks asjaomase liikmesriigi põhiseaduslikust korrast tulenevate nõuete kohaldamist. Selline õiguslik alus või seadusandlik meede peaks siiski olema selge ja täpne ning selle kohaldamine peaks olema eeldatav isikute jaoks, kelle suhtes seda kohaldatakse vastavalt Euroopa Kohtu ja Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikale.
- 69 Käesoleval juhul ei ole esiteks liidu õiguses niisugustele investeerimisfondidele või usaldushaldustele, nagu on kõne all põhikohtuasjades, ette nähtud mingit kohustust avalikustada nende osanike isikuandmed, kellel on nendes fondides kaudne osalus.
- 70 Teiseks nähtub eelotsusetaotlustest, et Bundesgerichtshofi (liitvabariigi kõrgeim üldkohus) ja Oberlandesgericht Müncheneri (liidumaa kõrgeim üldkohus Münchenis) praktikast võib siiski tuletada kohustuse – mida peab kontrollima eelotsusetaotlused esitanud kohus –, mille kohaselt niisuguseid lepingutingimusi, mis tagavad osi avalikult emiteerinud isikuühingu kaudsete osanike kontaktandmete konfidentsiaalsuse, nagu need, mis on kõne all põhikohtuasjas, tuleb pidada tühiuks, mistõttu tuleb avalikustada nende osanike isikuandmed, kellel on kaudne osalus investeerimisfondis, mis on asutatud osi avalikult emiteerinud usaldusühingu vormis.
- 71 Sellega seoses tuleb märkida, et vastavalt käesoleva kohtuotsuse punktis 68 mainitule ei saa välistada, et „vastutava töötleja suhtes kohaldatav liikmesriigi õigus“ isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 6 lõike 3 punkti b tähenduses hõlmab ka liikmesriigi kohtupraktikat.
- 72 Nagu nähtub selle määruse põhjendusest 41, on siiski nõutav, et selline kohtupraktika oleks selge ja täpne ning et selle kohaldamine on vastavalt Euroopa Kohtu praktikale õigussubjektidele ootuspärane.
- 73 Lisaks tuleneb käesoleva kohtuotsuse punktis 67 sedastatud kohtupraktikast, et see liikmesriigi kohtupraktika peab lisaks kujutama endast avaliku huvi eesmärgile vastavat õiguslikku alust, et see peab olema proportsionaalne ja et asjasse puutuv töötlemine peab toimuma rangelt vajaliku piires, mida peab kontrollima eelotsusetaotlused esitanud kohus (vt selle kohta 4. juuli 2023. aasta kohtuotsus Meta Platforms jt (suhtlusvõrgustiku kasutamise tüüptingimused), C-252/21, EU:C:2023:537, punktid 134 ja 138).
- 74 Seega peab eelotsusetaotlused esitanud kohus eelkõige kindlaks tegema, kas on olemas meetmeid, mis – võimaldades küll tagada läbipaistvuse isikuühingute osanike vahel, nagu see näib tulenevat Saksa õigusest, nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktides 18–22 – riivaksid osi avalikult emiteerinud usaldusühingu kaudsete osanike konfidentsiaalsete isikuandmete kaitset vähem kui kohustus avalikustada need andmed mis tahes teisele osanikule, kes seda taotleb.
- 75 Kõike eeltoodut arvestades tuleb eelotsuse küsimustele vastata, et isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 6 lõike 1 esimese lõigu punkti b tuleb tõlgendada nii, et isikuandmete töötlemist, mis seisneb selles, et osi avalikult emiteerinud isikuühingu vormis asutatud investeerimisfondi osaniku taotlusel avalikustatakse teave kõigi selles fondis usaldushalduste vahendusel kaudset osalust omavate osanike kohta, sõltumata nende osaluse suurusest fondi kapitalis selleks, et ta saaks nendega ühendust võtta ja läbirääkimisi pidada nende osade ostmise üle või nendega oma tegevust kooskõlastada, et kujundada ühist tahet osanike otsuste tegemiseks, saab pidada selle sätte tähenduses vajalikuks niisuguse lepingu täitmiseks, mille alusel need osanikud omandasid osaluse, üksnes tingimusel, et selline kohtlemine on objektiivselt vältimatu, et saavutada eesmärk,

mis on lahutamatu osa samadele osanikele ette nähtud lepingulisest sooritusest, mistõttu lepingu põhieesmärki ei oleks ilma selle töötlemiseta võimalik saavutada. Nii ei ole see juhul, kui see leping välistab sõnaselgelt nende isikuandmete avalikustamise teistele osanikele.

- 76 Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 6 lõike 1 esimese lõigu punkti f tuleb tõlgendada nii, et niisugust töötlemist saab selle sätte tähenduses pidada kolmanda isiku õigustatud huvides vajalikuks ainult tingimusel, et töötlemine on rangelt vajalik niisuguse õigustatud huvi elluviimiseks ja kui – kõiki asjakohaseid asjaolusid tervikuna arvestades – ei ole nende osanike huvid või põhiõigused ja –vabadused sellest õigustatud huvist kaalukamad.
- 77 Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 6 lõike 1 esimese lõigu punkti c tuleb tõlgendada nii, et kõnealune isikuandmete töötlemine on selle sätte alusel põhjendatud, kui töötlemine on vajalik vastutava töötleja juriidilise kohustuse täitmiseks asjaomase liikmesriigi õiguse alusel sellisena, nagu seda on täpsustatud selle liikmesriigi kohtupraktikas, tingimusel et see kohtupraktika on selge ja täpne, et selle kohaldamine on õigussubjektidele ootuspärane ning vastab avaliku huvi eesmärgile ja on sellega proportsionaalne.

Kohtukulud

- 78 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotlused esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

- 1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määruse (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) artikli 6 lõike 1 esimese lõigu punkti b**

tuleb tõlgendada nii, et

isikuandmete töötlemist, mis seisneb selles, et osi avalikult emiteerinud isikuühingu vormis asutatud investeerimisfondi osaniku taotlusel avalikustatakse teave kõigi selles fondis usaldushalduste vahendusel kaudset osalust omavate osanike kohta, sõltumata nende osaluse suurusest fondi kapitalis selleks, et ta saaks nendega ühendust võtta ja läbirääkimisi pidada nende osade ostmise üle või nendega oma tegevust kooskõlastada, et kujundada ühist tahet osanike otsuste tegemiseks, saab pidada selle sätte tähenduses vajalikuks niisuguse lepingu täitmiseks, mille alusel need osanikud omandasid osaluse, üksnes tingimusel, et selline kohtlemine on objektiivselt vältimatu, et saavutada eesmärk, mis on lahutamatu osa samadele osanikele ette nähtud lepingulisest sooritusest, mistõttu lepingu põhieesmärki ei oleks ilma selle töötlemiseta võimalik saavutada. Nii ei ole see juhul, kui see leping välistab sõnaselgelt nende isikuandmete avalikustamise teistele osanikele.

- 2. Määruse 2016/679 artikli 6 lõike 1 esimese lõigu punkti f**

tuleb tõlgendada nii, et

niisugust töötlemist saab selle sätte tähenduses pidada vajalikuks kolmanda isiku õigustatud huvides vajalikuks ainult tingimusel, et töötlemine on rangelt vajalik niisuguse õigustatud huvi elluviimiseks ja kui – kõiki asjakohaseid asjaolusid tervikuna arvestades – ei ole nende osanike huvid või põhiõigused ja –vabadused sellest õigustatud huvist kaalukamad.

3. Määruse 2016/679 artikli 6 lõike 1 esimese lõigu punkti c

tuleb tõlgendada nii, et

kõnealune isikuandmete töötlemine on selle sätte alusel põhjendatud, kui töötlemine on vajalik vastutava töötleja juriidilise kohustuse täitmiseks asjaomase liikmesriigi õiguse alusel sellisena, nagu seda on täpsustatud selle liikmesriigi kohtupraktikas, tingimusel et see kohtupraktika on selge ja täpne, et selle kohaldamine on õigussubjektidele ootuspärane ning vastab avaliku huvi eesmärgile ja on sellega proportsionaalne.

Allkirjad